

Zaaknummer : 00602823
Ons Kenmerk : 00602823-00014557
Datum : 27 september 2021

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 24 december 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op de renovatie en verduurzaming van woningen van complex 789, gelegen aan de Van Speykstraat 1 t/m 11, 2 t/m 14 en Karel Doormanlaan 58 t/m 68 te Bleiswijk en wordt aangevraagd namens 3B Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 maart 2022 tot en met 1 april 2024.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan 3B Wonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 10 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 16 augustus 2021 en 14 september 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf de bekendmaking van dit besluit tot en met 1 april 2024.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
- de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan Gierzwaluw - in het kader van de Wet natuurbescherming - Plangebied: complex 789, Bleiswijk' van 4 december 2021 en de aanvullende documenten van 16 augustus 2021 en 14 september 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gierzwaluw.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het rapport 'Activiteitenplan Gierzwaluw - In het kader van de Wet natuurbescherming - Plangebied: complex 789, Bleiswijk' van 4 december 2020 en de aanvullende documenten van 16 augustus 2021 en 14 september 2021.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening zo snel mogelijk hersteld te worden. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw. Bovendien moeten de tijdelijke gierzwaluwkasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 10 Het ongeschikt maken van de gierzwaluwnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw welke loopt van 15 april t/m 31 augustus. Het ongeschikt maken van de nestplaatsen dient te worden verricht onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het ongeschikt maken van de gierzwaluwnesten mag worden uitgevoerd door het plaatsen van spouwborstels. Het gebruik van glaswol voor het ongeschikt maken is niet toegestaan.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 24 december 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op de renovatie en verduurzaming van de woningen van complex 789, gelegen aan de Van Speykstraat 1 t/m 11, 2 t/m 14 en Karel Doormanlaan 58 t/m 68 te Bleiswijk en wordt aangevraagd namens 3B Wonen. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 maart 2022 tot en met 1 april 2024.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan Gierzwaluw - In het kader van de Wet natuurbescherming - Plangebied: complex 789, Bleiswijk', Ecoresult B.V., kenmerk ER20201111v01, 4 december 2020;
- Quickscan flora en fauna - In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte - Plangebied: Complex 789, Bleiswijk, Ecoresult B.V., rapportkenmerk ER20200409v02, 1 mei 2020;
- Nader onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw - In het kader van de Wet natuurbescherming - Plangebied: Complex 789, Bleiswijk, Ecoresult B.V., kenmerk ER20200106v01, 30 november 2020.

Op 16 augustus 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie aanvullende informatie - Plangebied Sint Janshaven, Rotterdam, Ecoresult B.V., kenmerk NER20210816v01, 16 augustus 2021.

Op 14 september 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Mail aanvullende informatie. Ecoresult B.V., 14 september 2021;
- Rapport dakpannen inzage dakpannen (002) Monier Benelux B.V., 5 september 2021;
- Besluit op aanvraag, Omgevingsdienst Haaglanden, kenmerk ODH-2020-00131781, 26 januari 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Aangezien de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 27 juli 2021 verzocht om aanvullingen.

Op 16 augustus 2021 en 14 september 2021 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 6 januari 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1 en 3.3 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gierzwaluw is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de gierzwaluw te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

3B Wonen is voornemens om de woningen van complex 789, gelegen aan de Van Speykstraat 1 t/m 11, 2 t/m 14 en Karel Doormanlaan 58 t/m 68 te Bleiswijk te renoveren en te verduurzamen.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het vervangen van dakpannen;
- het vervangen van dakgoten (inclusief regenpijpen);
- het isoleren van de daken;
- het isoleren van de spouwmuur.

De werkzaamheden staan gepland te starten in maart 2022 en duren naar verwachting tot uiterlijk 1 april 2024.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft er in 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de gierzwaluw binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gierzwaluw in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In de kopgevel van de woningen gelegen aan de Karel van Doormanlaan 68 en Van Speykstraat 2 en op de kopgevel rechtsboven naast de schoorsteen van de woning aan de Karel van Doormanlaan 56 is één nest aanwezig. Met de geplande werkzaamheden gaan deze drie nesten verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan Gierzwaluw - In het kader van de Wet natuurbescherming - Plangebied: complex 789, Bleiswijk' van 4 december 2020 en de aanvullende informatie die is verkregen op 16 augustus 2021 en 14 september 2021. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de gierzwaluw en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de gierzwaluw.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaan drie nesten van de gierzwaluw verloren. Op 8 februari 2021 zijn reeds vijftien tijdelijke nestkasten van het type Woodstone Madrid van Vivara in clusters van vijf opgehangen aan de noordelijke gevel van de woningen gelegen aan de Heemskerkstraat 2, Karel Doormanlaan 54 en Karel Doormanlaan 92 te Bleiswijk. In de permanente situatie worden vijftien inbouwkasten van het type IB GZ 03 of IB GZ 04 van Vivara Pro of vergelijkbaar gerealiseerd onder de dakrand van de woningen gelegen aan de Van Speykstraat 1, 2 en 14 en Karel Doormanlaan 56 en 68, op verschillende oriëntaties. In de directe omgeving van de huidige nesten bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De nestplaatsen van de gierzwaluw worden buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt wanneer de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig is. Het ongeschikt maken van de gierzwaluwnesten mag worden uitgevoerd door middel van het plaatsen van spouwborstels. Glaswol mag hiervoor niet worden gebruikt. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Bleiswijk. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet zullen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid'. De woningen van complex 789 dateren uit 1963 - 1964 en uit de informatie en foto's bij de aanvraag blijkt dat de daken van de woningen in slechte tot zeer slechte staat zijn. Hierdoor kunnen lekkages door indringing van regenwater optreden. Dit heeft een negatieve invloed op het binnenklimaat van de woningen. Een vochtige woning is niet comfortabel om in te wonen en heeft een negatief effect op de volksgezondheid.² Bij woningen die gebouwd zijn vóór 1992 neemt de kans op vocht- en schimmelproblemen toe naarmate de woning ouder is. Dit hangt samen met de historische ontwikkeling van de bouwregelgeving. Omdat circa 40 procent van de sociale huurwoningvoorraad bestaat uit woningen van vóór 1967, verklaart dit voor een deel de vocht- en schimmelproblemen in deze sector. De aanwezigheid van schimmels in huizen verhoogt het risico op luchtwegklachten, luchtweginfecties en het ontstaan of verergeren van astma (Bron: RIVM, "GGD-richtlijn medische milieukunde", 2012). Na de werkzaamheden zullen de woningen een gezonder binnenklimaat hebben, wat de bewoners ten goede komt.³

² <https://www.rivm.nl/binnenmilieu/vocht-schimmels-en-allergenen>.

³ <https://www.rivm.nl/binnenmilieu/binnenmilieu-in-woningen>.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur-en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om naoorlogse woningen uit de jaren 1950-1980. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot. Het project betreft huurwoningen van één van de woningcorporaties aangesloten bij Aedes. In het kader van de energietransitie is er een prestatieverplichting voor de woningbouwcorporaties.⁴

Eén van de doelen van het project is het verbeteren van de isolatiewaarde van de woningen. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden. Het huidige energielabel van de woningen van complex 789 is gemiddeld Energielabel D. Na de werkzaamheden zullen de woningen Energielabel A hebben. Hiermee dragen de voorgenomen werkzaamheden tevens bij aan de doelstellingen uit het Energieakkoord en Klimaatakkoord. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gierzwaluw, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden, het gaat om renovatie en verduurzaming van bestaande huurwoningen. De daken van de woningen verkeren in dusdanig slechte staat dat voor herstel vervanging van de dakpannen de enige optie is. In de aanvraag staat aangegeven dat wanneer pannen verwijderd en weer herplaatst worden op het dak, de functionaliteit in grote toenemende mate verder zal afnemen vanwege beschadigingen, vervuiling van de pannen zelf, bestaande breuk in het huidige dakvlak, handling breuk etc. Daardoor is lekkage in "dakverband" niet uit te sluiten. Daarnaast zijn de werkzaamheden nodig om het binnenklimaat van de woningen te kunnen verbeteren en de woningen duurzamer te maken, zodat minder CO₂-uitstoot plaatsvindt. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde klimaatdoelen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tevens tot overlast voor de bewoners en gaat bij dit alternatief aanmerkelijke woonoppervlakte verloren. De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw en er worden voldoende maatregelen getroffen, wat de effecten op de gierzwaluw zo veel mogelijk beperkt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gierzwaluw zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Lansingerland bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

⁴ Zie ook: <https://www.aedes.nl/artikelen/energie-en-duurzaamheid/aedes-hoe-verduurzamen.html>.